

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Quæstio IV. De Prædicatis distinctivis Angelorum inter se.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

minium Dei creatura essentialiter inannihilabilis.

RESPONDETUR. Negando Conf. quia quando Deus produxit Petrum, habet illum ita subditum, ut possit illum in tali statu ponere, in quo ita se habeat in ratione physica, ac si nullo modo exigeret esse animal rationale. Nam dum non existit, habet se, ac si non esset animal rationale. Ex quo ulterius habet Deus ut dicatur illi subdi Petrus, & pendere à dominio illius. Quod quia non posset Deus facere respectu creaturæ essentialiter inannihilabilis, fit ut illa non dicatur subdi Deo. Deinde exigentia illa est pro statu metaphysico & intentionali, circa quem minus Deus potest: nam possumus ponere in statu metaphysico rationale sine risibili; circa quod minus Deus potest: nam illud à parte non ponere non potest. Creatura autem essentialiter inannihilabilis, non esset jam pro solo nonnisi statu metaphysico, sed etiam pro statu physico, qui absolute Deo subdi potest.

Denique exigentia illa Petri, ut sit animal rationale, si spectetur independentem à nostris conceptibus, fundatur in ipsa existentia: extra enim existentiam, non est illa exigentia nisi intentionalis. Quod si illa exigentia fundata est in ipsa existentia, sicut ipsa existentia, est Deo subdita ex consequenti, etiam fundata in illa circumstantia subdi, sequique, tanquam accessoria, conditionem principalis. Quia verò nihil simile ostendi posset in creatura essentialiter inannihilabili, fit, ut illa debeat dici simpliciter non subdita Deo.

INSTAT I. Qui dicit unum actum intellectus aut voluntatis posse videre aut amare plura & g. objecta: Item unam speciem Angelicam, posse representare multa objecta, &c. non minuit dominium Dei, etiam si inde sequatur non posse Deum facere, ut illa eadem cognitio, eadem species, sit nonnisi unius objecti: Ergo etiam & inannihilabilitas illius creaturæ, non erit contra dominium Dei.

RESPONDETUR. Negando Conseq. propter disparitatem a latam: quia scilicet potest Deus illum speciem, illam cognitionem, &c. ponere in eo statu, in quo ita se habeat, ac si illam exigentiam non haberet; non posset autem Deus ita facere cum creatura essentialiter inannihilabili. Deinde quia illa notitia & species in contemplationem dependent à Deo, secus illa creatura.

INSTATIS 2. Dominium Dei in creaturas, non est ita absolutum, ut nihil sit imaginabile, quod non possit Deus circa quamlibet ex illis facere: alias deberemus semper dicere, quæcunque nobis occurrerint esse possibilia, & quod Deus hominem possit facere lapidem: quia est absolutus Dominus.

RESPONDETUR. Quamvis Deus non possit facere ut homo sit lapis, salvabitur ejus dominium propter dicta supra. Et licet non debeat

mus imaginari dominium Dei tale, ut nihil sit quod non possit facere, debemus tamen imaginari tale, ut etiam secundum illud quod Deus non potest in creaturis facere, secundum inquam illud, sit subditum, ratione ipsius existentia, quam subdicionem non haberet creatura, essentialiter inannihilabilis. Sic si Rex aliquis Principem non possit punire, nisi ablata dignitate, id non derogat dominio Regis; sed si punire non possit, nec auferre dignitatem, in qua impunibilitas exercita fundabatur, minuetur dominium Regis. Sic etiam, quia illa impotentia ne homo fiat à Deo lapis, fundatur prout est actu exercita in ipso existere; cum illud existere sit Deo subditum, bene salvabitur adhuc dominium Dei. Quia autem existentia creaturæ essentialiter inannihilabilis Deo non esset subdita, fit ut non salvet dominium Dei.

OBJICITUR 3. Ex Martin. d. 6. n. 34. Potuit Deus cum humano intellectu producere actum supernaturalem, asserentem de seipso quod sit totæ eternitati coexistens ad æquatè, illi repugnabit falsitas ab intrinseco, alias concurreret Deus specialiter ad actum supernaturalem, qui falsus esset; falsi autem Deus non potest esse specialis auctor.

RESPONDETUR. Concedit quidem Oviedo Controv. 1. Animastica p. 1. Posse dari actum supernaturalem falsum, de quo alias. Ceterum Argumentum non convincit: Ratio, quia ille actus diceret se perpetuo duraturum, involvendo tacitam conditionem: Si scilicet oppositum Deus non voluerit. De quo etiam dictum in materia de Visione.

QUÆSTIO IV.

De Prædicatis distinctivis Angelorum inter se.

PER Scripturam constat Angelorum multitudinem maximam esse: quia exprimitur per numerum, distinctè à nobis non conceptibilem; Ut cum dicitur; *Multa millium ministrabant, & decies millies centena millia assidebant ei.* Unde auctori, intulerunt plures esse Angelos omnibus arenis, foliis, guttis, &c. sed immerito. Quia hujus talis admissim faciendæ comparationis nullum in patribus fundamentum: Sed id habet fundamentum, esse illos plures hominibus & speciebus materialium: Ratio, quia docent PP. nonnisi ex infimo ordine infimæ Hierarchiæ, Angelos nostræ custodiæ deputari, & singulis speciebus singulos. Sed hoc ipsum adhuc dicit esse obscurum Vasq. D. 180. c. 3. additque in fine, unde constare nobis posset, eundem Angelum, in custodiam multorum hominum, iterum atque iterum non delegari? Dari Angelos singulis hominibus singulos docent Origines, Basil. Niss. Theod. Hieron. dubitat tamen Magister in 2. dist. 2. Omnes apud Vasq. d. 245.

d. 245. Sed nonnisi post natiuitatem hanc deputationem fieri voluit Hieron. Nam ante natiuitatem est veluti pars maris, ac proinde sub eiusdem Angeli curam cadit ex S. Th. q. 64. a. 5.

Singulis individuis specierum dari singulos Angelos docuit Aug. l. 83. quæst. q. 74. sed dari nonnisi singulis speciebus, plures tenent. Imò aliqui videntur significare septem spiritibus ante Deum stantibus omnium specierum gubernium deberi. Quia verò vocatur Angelus Petri Act. 12. & 18. Matth. loquens Scriptura de pluribus parvulis simul loquitur de pluribus Angelis. *Angeli inquit eorum vident faciem Patris.* Unde concluditur, singulos Angelos singulis hominibus dari. Dari illos etiam Gentilibus suadent locutiones PP. qui dicunt illos dari singulis hominibus, non verò singulis tantum Christianis. Sed dubium est, An etiam dentur singulis hominibus singuli dæmones, ut tentent. Dari docuit Orig. & Nissenus apud cit. Vasq.

Circa hanc multitudinem Angelorum unum opponitur. Homines electi debent occupare sedes Angelorum malorum ut docet Aug. Beda, Ansel. apud Vasq. d. 180. Rursus, electi sunt pauciores reprobis; ergo iam soli electi pares erunt numero reprobis Angelis. Rursus, magis excedunt electos reprobi quam tertia parte; Ergo, si electi tertiam partem exæquant Angelorum, rota multitudo hominum longè magis excedet. Ant. probatur ex Apoc. 12. Ubi Draco detrahit suā caudā tertiam partem stellarum.

RESPONDETUR. Si ad figuras veniatur; Homo significatur ove perditā una, Angeli significantur per numerum 99. multò ergo erunt plures hominibus. Draco non significat decipiens Angelos, sed doctos deceptos à dæmone, ut voluit Lyranus, Richardus, Beda. Deinde non constat quòd unus homo plurium Angelorum sedes non sit occupaturus.

DIFFICULTAS I.

Essentialē Angelis nonnisi specie distinguī.

Quod possint Angeli solo numero differre, Ordinariè docent Nostri cum Suar. hic c. 15. contra Thomistas. Decisio huius difficultatis vult decisionem huius propositionis: An sit possibilis creatura immultiplicabilis numero, cui scilicet essentialē sit non habere sibi simile individuum? In hac universalitate tractat hanc quæstionem Suar. D. 5. Met. à n. 23. tenetque negatīvā cum Molina, accessit Vasq. d. 181. Valent. T. 1. d. 4. q. 1. p. 3. Et post illum Deubalis l. p. q. 50. a. 4. q. 1. Possibilitatem talis creaturæ post Thomistas docuit Noster Franc. Lugo de Angelis d. 2. c. 3.

Punctum Difficultatis 1.

Proponuntur Argumenta pro possibilitate creaturæ essentialiter individua.

PRIMUM ARGUMENTUM est Prioris Laurentii Pikarski, quòd procedit potius de Angelis. Impossibile est multiplicari naturam se ipsa individua, Angelica natura est huiusmodi. Ergo. Maj. prob. Tum quia, non aliam ob causam, natura Divina est immultiplicabilis numero, nisi quia se ipsa individua est. Tum, quia individuari naturam seipsa idem est, ac illam in suo essentiali conceptu involvere immultiplicabilitatem; hinc si multiplicaretur, & esset seipsa individua ut supponitur; & non esset, quia multiplicaretur. Min. principalis prob. Quia sicut modum essendi ex omnibus quicunque naturæ creatæ non repugnant, tribuimus Angelis optimū, sic & modum unitatis; optimus autem modus individuationis, est esse seipso individuum. Quod ipsum quoad Maj. prob. nam quemadmodum unitas, sequitur ad esse, sic & modus unitatis, sequi debet ordinem & modum essendi. Ergo & perfectissimum modum essendi creaturæ, individuatō perfectissima creatura. Quod autē talis modus unitatis sit optimus, prob. quia reperitur in Deo. Quòd autem ille non repugnet Angelis, prob. quia absolute non implicat contradictionem creaturæ seipsa individua.

RESPONDETUR pluribus modis huic Argumento.

PRIMUS MODUS est. Quia hoc Argumentum non est demonstratio: Ultimò enim sistit in hoc, creaturæ seipsa individua non implicat; medius autem terminus non implicat, non est demonstrativus.

SECUNDUS MODUS est. Quia videtur hoc Argumentum probare multum, assumendo hunc medium terminum, modus essendi genericus perfectissimus tribuitur Angelis. Ergo & tribui debet individuatō perfectissima. Intentum prob. quia scilicet deberet probare, quòd sicut Angelis tribuitur modus essendi genericus perfectissimus, sic etiam tribui debeat quoad speciem, modus essendi perfectissimus, quia etiam modus speciei sequitur modum ipsius generis; & tamen Angelis non tribuitur modus essendi specificus perfectissimus, aliās omnes deberent esse ejusdem speciei, adeoque individualiter differentes, vel ad minimum æqualis speciei, quam tamen æqualitatem, non tenet arguens. Concedo quidem non posse dari speciem perfectissimam Angeli: Concedo esse in eis inæqualitatem specificam, sed Argumentum probat, debere dari speciem perfectissimam, quia datur modus genericus perfectissimus, quem sequitur modus speciei.

TER-

TERTIUS MODUS solvendi idem Argumentum est. Quia intendit probare quòd in Angelis detur ratio Individuationis genericè perfectissima: probat autem dari specificè perfectissimam: quòd ipsum probatur, quia etiam nostra individuatō est individuatō; Angelica etiam individuatō est etiam individuatō: Ergo differentia speciei, tanquam membra dividentia individuationem ut sic.

Ut detur aliquid arguenti, sufficit dicere quòd Angelis quibus debetur modus essendi genericus perfectissimus, etiam debeatur individuatō unitas perfectissima perfectione oriunda à gradu ipsò generico, seu intellectivi; non autem perfectione oriunda, ab aliqua alià specificà individuationis ratione, quamvis illa foret possibilis. Sic v. g. Individuatō Petri, est perfectior individuatione bucephali, sed perfectior non petibilis, ab ipsa specie; quia scilicet individuum speciei humanæ, est perfectius, individuum speciei bucephali. Sic etiam est illic perfectissima individuatō, petibilis ex genere: quia identifi- catur perfectissimo Angelico generi, quòd est intellectivum, independentè à corpore: & sic ut ad salvandam rationem perfectioris indivi- duatōis quòd est Petrus, præ individuo quòd est Bu- cephalus, non est necesse ponere aliquam perfe- ctorem individuationem petibilem de linea in- dividuationis: ita nec in præsentì.

Sed ponamus esse possibile ut detur natura creata essentialiter individua debebuntne esse tales Angeli?

RESPONDETUR quòd non. Tum, quia nullum est fundamentum in PP. tribuendæ talis individuationis in Angelis. Tum quia, quamvis habeant modum essendi genericum perfectissimum, non est necesse, ut habeant in- dividuationem perfectissimam, idque ideo, quia non haberent modum essendi genericum perfe- ctissimum, hoc ipso non essent distincti ab homi- nibus, adeoque nec Angeli; si autem non habere- nt perfectissimam individuationem, adhuc poterunt esse distincti ab hominibus, esseque Angeli. Tum, quia dictum est in Philosophia, non dari, nec esse possibilis à parte rei individua genericæ, sed mediis nonnisi speciebus descendi ad individuationem, & ita cum non dentur spe- cies perfectissimæ in Angelis, nec debent dari individua rationes perfectissimæ; non possent enim ad illas descendi, nisi mediis perfectissimis speciebus: quia verò modus essendi genericus non præexigit per aliquam antecedentiam spe- cierum, communicari, poterit bene convenire Angelis modus essendi genericus perfectissi- mus, licet non competat illis individuatō perfe- ctissima, quæ communicari deberet mediis spe- ciebus perfectissimis. Tum, quia si in ratione individui non ita discurratur, ut fert communis apprehensio, scilicet ut dicatur sola natura Di- vina esse essentialiter individua & reliquæ mul-

tiplicabiles, dabitur ansa ponendi multiplicati- onem naturæ determinatam, v. g. ad 10. indi- vidua. Et sicut tu immultiplicationem Ange- lorum refert in naturam talis individuationis, ita & nos naturam determinatæ multiplicatio- nis, referemus, in talem naturam. Et sicut op- positi habent fundamentum ponendæ naturæ essentialiter individua; quia Divina natura est essentialiter individua; ita & nos ponemus na- turam determinatè communicabilem, quia et- iam natura Divina, nonnisi determinatis perso- nis Divinis communicabilis est. Porro cum hæc natura essentialiter individua, esset perfe- ctissima individuationis, etiam si per impossibile esset possibilis, nondum daretur, sed potius ali- qua individuatō, ad pauciora determinata. Quòd ipsum probatur, quia quamvis possibilis esset creatura perfectissima, non diceretur illam in principiis illam tenentium, eandem debere de facto dari: Ita quamvis esset possibilis indivi- duatō essentialis creata, ex eo ipso quia esset perfectissima, non deberet inferri, illam de fa- cto dari, sed potius individuationes non ita mul- tiplicabiles, ut multiplicentur humanæ, ut per defectum tantæ multiplicationis, accedant ad naturam simpliciter individua Divinam. Tum quia, sicut de ipso complemento universi dicimus illud pendere à placito Creatoris, ita & de individuationibus dicitur: unde ergo constabit illam de facto dari, quamvis sit pos- sibilis?

2. ARGUMENTUM est Thomisticum, quid dicunt individuationem sumi per ordinem ad materiam; Angelus autem est quid immate- riale.

RESPONDETUR. Negando hoc principi- um: quia aliquæ cogitationes nostræ sunt nume- ro distinctæ, & tamen spirituales & immateria- les. Aristoteles si alicubi favet, explicandus, quòd materialitas & quantitas sit principium individuationis, magis nonnisi notum.

INSTATI. Joan. à S. Thom. D. 19. art. 3. n. 10. Philosophi lumine naturali cognoverunt dari unum Deum; Ergo ratio id suadens acce- ptanda est: sed ratio hæc, cur Deus sit unus, erat immaterialitas, & ita Arist. 12. Met. c. 8. t. 49. inquit; *Ipsum verò quid erat esse primum, non ha- bet materiam, cum actus sit, unum ergo tum ratione tum numero.* 5. Met. t. 12. Etiam inquit numero sunt unum, quorum materia una.

RESPONDETUR. Legitima ratio, cur Deus sit unus, non est ejus immaterialitas; sed id quòd assumimus in prima Parte de Dei Unitate. Prior locus Arist. non plus vult, quàm Deum qui est unus esse immaterialem: Secundus ait de principio individuationis magis noto.

INSTAT 2. Idem. Differentiæ individuali- ter multiplicantes taliter se habent, quòd sine qualibet determinatè sumpta salvetur species, & tamen ipsa divisio substantialis est. Et ita Pe-

trus & Paulus differunt tanquam duæ substantiæ realiter distinctæ, & tamen non specificè diversæ. Ergo oportet pro principio distinctionis accipere aliquid, quod in se substantiale est, & tamen ejus divisio materialiter se habeat ad speciem, hoc autem non est aliud nisi materiale aliquid, quo carent Angeli. Quod Argumentum pluribus dilatat.

RESPONDETUR. Materialitas duplex potest cogitari, primò materialitas involvens aliquid corporeum, hoc carent Angeli: sed nego, quòd illius carentia, fundet negationem multiplicatis individualis. Secundò materialitas sumitur pro eo, quod non facit notabiliter unum ab alio differre, hæc materialitas datur de facto in Angelis; neque enim demonstrabile est omnes Angelos, debere à se nonnisi notabiliter differre. Et hanc materialitatem non destruit negatio illius prioris.

3. ARGUMENTUM est. Quotitur cit. Lugo. Docent Logici distinguendam esse speciem prædicabilem & subijcibilem quibus diversas definitiones adscribunt, supponentes posse unam rationem ab alia separari: Jam autem species subijcibilis, uno etiam individuo est contenta.

RESPONDETUR. Indebitam esse consequentiam ab Intentionalibus & Logicis ad Physica, licet ergo species subijcibilis contenta sit uno individuo, non sequitur, quòd etiam physicè sit contenta: immo ex hoc ipso in contra arguitur; quia nulla est species ita subijcibilis, ut non possit esse prædicabilis, consequenter nulla ita immultiplicata, quin possit multiplicari. Deinde posset admitti divisio individuationis in multiplicabilem & immultiplicabilem, sed conditionata, adeoque non invehens ejus possibilitatem; ad eum modum quo divisio quantitatis in finitam & infinitam, non invehit possibilitatem infiniti.

INSTAT I. De Lugo inter munera differentiarum specificarum unum est, constituere speciem; aliud omnino diversum, prædicari de pluribus. Ergo, videntur supponere, possibilem esse speciem subijcibilem, quæ nullo modo sit prædicabilis.

RESPONDETUR. Diversum est officium Animalis & diversum Rationalis; nunquidne ista duo separari inter se poterunt? & universaliter à diversitate officii in intentionalibus seu Logicis, non est licitum argumentari, ad diversitatem physicam.

INSTAT 2. Idem. Differentiarum Individuarum sunt positivæ & inæqualis perfectionis inter se, illæque ad quidditatem individui non minus pertinent, quam differentiarum specificarum: Cur ergo non poterit Deus creare differentiam aliquam individuum intra genus Angelorum, ita cæteris omnibus inæqualè, ut non minùs differant inter se, quàm duæ differentiarum specificarum?

RESPONDETUR. Si illæ differentiarum indivi-

duæ non minùs different inter se quàm duæ specificæ, hoc ipso non individuum, sed specificam differentiam invehent. Deinde concedo, posse dari tales duas differentias individuales, sed nego inde sequi, alterutram debere esse essentialiter individuum.

Punctum Difficultatis 2.

tis 2.

Adferuntur alia Argumenta pro eodem intento.

PRIMUM ARGUMENTUM est ex Mauro Q. 41. Logica, petitum ex Arist. 12. Metaph. t. 49. qui ut probet non dari plures mundos, ac plures cœlos solo numero diversos, sic argumentatur. Si darentur plures mundi ac plures cœli solo numero diversi, deberent dari plures primi motores talium cœlorum solo numero diversi, sed non possent dari: quod probat. Quæ sunt numero plura, ea materiam habent, at quidditas prima, materiæ est expers, est enī actus; Id ergo quod primum movet, cum sit immobile, unum est & ratione & numero, & id ergo quod semper, continueque movetur unum est solum, unum igitur tantum cœlum est.

RESPONDETUR. Hoc Argum. Aristotelis probat multum: & aliquid contra fidem: probat contra fidem, nempe quòd sint impossibiles plures mundi: hoc enim intendit Arist. ergo debet principium esse falsum quod assumit: potitoque quòd Trinitatis personæ numero different non specie, probaret itidem in materia Theologica falsum. Quod autem probet multum ratio est, quia probat posse esse plures cœlos: cum cœli materiam habeant: probat item animas humanas non differre solo numero, quia materiam non habent, vel illas esse materiales. Concedo ergo in præsentī assumsisse hoc principium Arist. nempe quòd quæ sunt numero plura, materiam habeant, sed hoc principium nihil probat, quia inducit in errorem. Rursus dici potest mentem Arist. hanc fuisse, Deus ex necessitate operatus est, & cœlos ab æterno; hinc si darentur rovi cœli, jam non hic sed alius deberet esse Deus illorum productivus; Deus autem est unus, quia & motor cœlorum unus: sed inde non sequitur immultiplicitas rei materiam non habentis. Denique dici potest, quòd nomine materiæ veniat illic potentialitas & exclusivum actus puri, non autem materia physica: Quod veniat potentialitas existendi ratio est, quia nisi ita sumatur, sequerentur absurda jam prædicta. Deinde quia huic termino materia opponit Arist. ly actus, ubi nomine actus non intelligit formam, quæ opponitur materiæ physicæ: neque enim Deus est forma per Arist. sed intelligit actum oppositum potentialitati existendi. Quod si nomine materiæ venit potentialitas

talitas existendi, bene arguit Arist. quod quæ sunt numero plura, habeant materiam seu potentialitatem existendi, quæ Deo repugnat.

2. ARGUMENTUM ejusdem est. Si plures Angeli differrent solo numero, vel essent omnino similes in omnibus prædicatis per se & necessario convenientibus, vel essent dissimiles in aliquo prædicato, per se & necessario convenienter. Primum dici non potest, quia non essent perfecte intelligibiles, ac per se nominabiles, nomine mentali proprio. Secunda Pars prob. quia quæ sunt dissimilia in aliquo prædicato per se &c. eo ipso differunt specie.

RESPONDETUR. Esse illos similes in omnibus prædicatis per se convenientibus; Nego autem exinde sequi, quod non essent perfecte intelligibiles: Sicut unusquisque in se & sibi, non est specie distinctus, est tamen in se & sibi, perfecte intelligibilis; essentque nominabiles nomine mentali proprio uno specifico, licet proprio quidem, sed non individuali. In tractatu etiam arguendi immerito supponit, diversitatem in spiritibus non posse sumi nisi in ordine ad subiectum, vel quod formæ separatæ debeant simul creari in creatione mundi: Nunquid eodem modo, tempore & loco alio, non potest Deus novum Angelum producere?

3. ARGUMENTUM est. Formæ quæ non sunt ordinatæ ad formandum ullum subiectum, quales sunt intelligentiæ, non possunt differre per ordinem ad subiectum, adeoque debent esse dissimiles in ratione formæ, præcindendo ab ordine ad subiectum. Sed omnis dissimilitudo quæ formæ sunt dissimiles in ratione formæ præcindendo ab ordine ad subiectum, est specifica; Ergo in formis separatæ, non potest dari alia dissimilitudo, quam specifica. Min. prob. nam dissimilitudo per quam figuræ differunt in ratione figuræ, præcindendo ab ordine ad subiectum, differunt specie, licet rotunditas auræ & argentea, quia differunt solum in ordine ad subiectum, differunt solo numero.

RESPONDETUR. Inprimis concedendo totum; neque enim Angeli sunt formæ: Argumentum autem procedit de formis. Rursus, Argumentum multum probat; quia probat independenter à subiecto seu materia, non posse dari duos circulos, duo quadrata solo numero distincta, si sint per ordinem ad idem numero subiectum seu materiam; quod falsum est. Unde hoc etiam Argum. est pro nobis, sic illos aptando; Quamvis quadratum & circulus differant specie; hoc tamen non obstante, possunt dari duo quadrata numero distincta; Ergo idem dicendum de Angelis. Ex qua Resolutione directè negatur Minor. Quod autem duas figuras in ratione figuræ sit necesse distinguere specie, oritur ex eo; quia si non essent distinctæ specie, hoc ipso non essent distin-

ctæ in ratione figuræ; loquimur autem de illis tanquam de distinctis in figura: Species enim figurarum, figura est; hinc non differre illas specie, est non differre figuris, adeoque nec esse figuras; non implicat autem ut salvetur ratio veri Angeli, sine distinctione in specie; licet non possit distinctio specifica salvari, sine specie distincta, in ipsismet Angelis: Hocque solum probat Paritas allata. Negatur autem quod implicet, aliter comparari inter se Angelos, nisi ita, ut comparatur figura ad figuram.

4. ARGUMENTUM est. Formæ intellectivæ non ordinatæ ad materiam, non possunt per se differre, nisi in ratione formæ intellectivæ; sed differentiæ in ratione formæ intellectivæ, desumuntur ex diverso modo intelligendi, sicut differentiæ in ratione figuræ, desumuntur ex diverso modo figuræ. Ergo intelligentiæ non possunt per se differre, nisi per differentias ex diverso modo in ratione intelligendi, sed differentiæ desumptæ ex diversis modis intelligendi sunt specificæ; sicut sunt specificæ differentiæ formarum sensitivarum desumptæ ex diversis modis sentiendi.

RESPONDETUR. Argumentum multum probare; quia probat non dari duas visivas numero distinctas, aut duas auditivas; quia hæ differentiæ deberent sumi ex diversis modis sentiendi; hæ autem non nisi specificæ. Directè ad argumentum, formæ intellectivæ non ordinatæ ad materiam, non possunt per se differre nisi in ratione formæ intellectivæ specie distincta Nego Maj. nisi ratione formæ intellectivæ, vel specie vel numero distincta Conc. Maj. Modusque intelligendi potest esse vel specie, vel numero distinctus, sicut & modus sentiendi. Denique nego Angelos esse formas intellectivas, cum ad nullam materiam ordinentur, sed sunt substantiæ intellectivæ.

5. ARGUMENTUM est. Eo ipso quod aliqua formæ per intellectum sint abstractæ à materia, & ab ordine ad materiam, atque ejus accidentibus constituuntur unæ, & per intellectum non divisæ in plura individua; v.g. eo ipso quod concipiam albedinem abstrahendo ab hoc, quod sit albedo lactis vel nivis, constituo illam indivisam & unam; Ergo eo ipso, quod dentur formæ à parte rei separatæ à materia, & ab ordine ad materiam à parte rei, sunt unæ, & indivisæ in plura individua; sed species Angelorum à parte rei sunt separatæ à materia, & ab ordine ad materiam; Ergo sunt indivisæ & unæ, nec in illis datur ulla multitudo individuum.

RESPONDETUR. Inprimis ab hoc, quod est per intentionem, non est legitima argumentatio, ad id, quod est à parte rei: Nam etiam ly homo abstractum per intellectum, non includit differentias individuales; item anima hu-

mana abstracta ab individuis animarum; neque tamen inde sequitur, quod non possint dari individui homines vel individua animarum, vel individua formarum. Rursus ex eodem medio termino assumitur probatio pro eadem sententia, quod scilicet detur albedo numero distincta & quidem distinctione non petibili à solis subjectis; Ergo & in præsentem dicendum. Denique quod abstracta albedo, sit nonnisi indivisa & una, oritur ex eo, quia separantur ab illa omnia principia individuantia, cæteroqui illi competentia, à parte rei: Nihil autem est quod separet à speciebus, ne dividantur si dividuari possunt; possunt autem, quia illas dividuari non implicat.

Hoc autem Thomisticum principium, quod multiplicitas individualis formarum, habeatur solum per ordinem ad materiam, alibi negatum.

Punctum Difficul-

tatis 3.

Rationes pro impossibilitate creaturæ essentialiter individua.

RATIO 1. Quia & esset illa creatura seipsa essentialiter individua, & non esset: Esset quidem ut supponitur; non esset autem ut probatur; quia posita quacunque creaturâ, non est negandum divinæ omnipotentiae, quod possit illi aliam similem creare, nisi manifesta urgeat implicantia; hæc autem in præsentem ostendi non potest.

Hoc ipsum sic aliter proponitur: Ex una parte videmus entia ut plurimum habere alia sibi similia in perfectione, & ea quæ non habent sibi simile individualiter, ut sol, concipiuntur à nobis tanquam potentia multiplicari; nec est ratio, cur non sit indispensabilis nexus inter prædicatum, quod est creatura & inter multiplicari individualiter; Ergo non est possibilis creatura, immultiplicabilis essentialiter.

Hoc ARGUMENTUM non potest aliter solvi nisi dicendo, quod Oppositi potius debeant ostendere implicantiam. Sed quærere restat; An habeatur implicantia, quæ ostendat implicare ut indispensabiliter necatur inter se creatura, & multiplicatio individualis, vel non habetur; si habetur, ostendatur sine disputatione, quisnam illam ostendere debeat; si non habetur, assequitur opposita sententia intentum. Deinde ad restringendam libertatem arguendi per hoc principium: Non implicat, commoda est via impositionis ostendendæ implicantia in oppositos, si contra communem sensum Doctorum præcipue procedatur: Communis autem Theologorum sensus, stat

pro multiplicatione individuali: Nam quamvis oppositum sentiant Thomistæ, sed illis opponunt se reliquæ Scholæ, probantque hoc per principium, quod etiam oppositi relinquunt: Nempe quod immateriale multiplicari non possit. Denique si aliquis diceret possibilem esse creaturam perfectissimam, nec implicare, bene contra illum argui posset sic, & esset illa creatura perfectissima, & non esset; esset quidem ut supponitur; non esset autem, quia posset sibi habere æqualem: ubi onus ostendendæ implicantia rejicitur in alium; cur idem in præsentem fieri non poterit?

Quia tamen hoc argumentum stat in solo: Non implicat, sit, ut positive nihil evincat; & tamen hic quæratur argumentum positivum.

RATIO 2. est. Quia si posset produci natura essentialiter individua, posset etiam produci talis, quæ de se exigat essentialiter, ne possit produci alia ejusdem generis. Item posset eodem jure dici, quod possit Deus producere lapidem, ex sua essentia exigentem, ne alius possit produci lapis; quæ omnia sunt absurda. Nec potest legitime recurri ad hoc, quod id exigeret essentia prædicatorum; quia illa ipsa exigentia, nullum habet fundamentum contra omnipotentiam divinam, nisi merum placitum.

RESPONDETUR. Inprimis negando Consequens. quia impossibilitatem unius rationis, non probat impossibilitas alius rationis, & sic ex impossibilitate Leo-cornicis malè argueretur ad impossibilitatem animalis hinnitivi; nisi commune principium impossibilitatis utrique statuatur, quod hic non adfertur. Deinde negatur Consequens. quia arguens habet implicantiam, ut putat pro Antecedenti, quæ non apparet, quomodo possit applicari ad Consequens.

Quod attinet ad objectum Antecedentis: An sit possibilis creatura, cui non possit produci alia ejusdem generis, videtur esse implicantia, quia saltem in genere entis, vel in genere proximiori, quod sit substantia, vel accidens convenire cum aliis deberet; nihil enim est quod non sit ens, aut quod non sit aut substantia, aut accidens. Si autem agatur de genere immediatiore, illud posset non habere commune, ut consequenter teneret, qui diceret posse dari creaturam, essentialiter individua, differentiam. Exigentia autem illa lapidis, ne alius sibi comproducat, est fictitia.

RATIO 3. est. Quam sibi opponit citatus Lugo: Nullius naturæ specificæ creabilis singularitas, est prædicatum essentialiter: Ergo nulla involvit essentialiter singularitatem. Ant. prob. quia prædicatum essentialiter vel est genus, vel differentia; dicta autem singularitas, non est genus, quia non est communis multis: Non etiam est differentia essentialis; quia differentia essentialis, debet esse de pluribus differenti-

bus numero prædicabilis, alioqui non esset illa differentia aliud, quam numerica.

RESPONDETUR inprimis. Negando Ant. Negando item quod individuatio non possit habere rationem differentiae ultimae: Quod enim dicit de differentia ultima, illam debere esse prædicabilem de multis, id verum est de differentia quæ sit universalis. Hoc etiam in ter alia præ oculis haberi debet, quod quando dicitur, possibilem esse speciem, unico individuo non nisi contentam, accipitur species non pro specie formali, qualis de facto datur, sed pro specie æquivalenti, h. e. pro prædicato quod faciat non minus differre, quam differat rationalitas & rugibilitas. Unde ulterius talis individuatio, diverso respectu erit species; quia notabiliter differt creatura essentialiter individua, à non individua essentialiter; diverso autem respectu faciet differre individualiter: erit enim individuatio, existeretque à parte rei; taliter autem existentia, omnia sunt individua. Denique transito Ant. distingui potest Conf. Ergo nulla natura creata involvit essentialiter singularitatem, tanquam sui essentialiter in sensu formali distinctivam. Conc. Conseq. Nam individuationes cum sint de linea accidentis Metaphysici, non faciunt essentialiter in sensu formali differre; Ergo nulla involvit essentialiter singularitatem, h. e. nulla est talis quæ essentialiter sit immultiplicabilis; quamvis faciat non nisi materialiter differre. Nego Conseq.

4. RATIO est ex Suar. D. 15. Met. S. 2. n. 22. In qualibet substantia immateriali individua & finita, concipit mens & individuum, quatenus concipit hanc numero entitatem, & rationem essentialem & specificam ejus, quæ non includit essentialiter hanc numero entitatem, nec positivam repugnantiam, ut communicari possit alteri individuo.

RESPONDETUR. Hæc quæ assumit Suar. procedunt de speciebus talibus, quæ de facto dantur. Sed cur implicabit species, quæ comparata & spectata per ordinem ad individuationem, dicat repugnantiam ad plurificari? Unde in specie essentialiter individua, possemus partim prædicata secundum se, & postea prædicata per ordinem ad individuari: Prima nihil dicit de individuatione, dicent posteriora. Modus etiam arguendi non convincit; quia quando concipimus rationale, non concipimus risibile; neque tamen rationale, potest esse sine risibili; sic etiam quando concipimus speciem, de qua hic, non concipimus individuationem; neque tamen inde sequetur, posse jam esse hanc speciem sine hac, sed sub alia individuatione.

5. RATIO ejusdem est. Quod divina natura essentialiter individua sit, provenit ex eo,

quod infinitati ejus repugnet multiplicatio; omnis autem substantia immaterialis creata, finita est.

RESPONDETUR. De facto in Deo infinitas exigit immultiplicabilitatem ex vi nexus, quem prædicata divina d'cunt inter se, sed non ex ratione aliqua propria, eò quod non implicet creaturam finitam idem exigere; ad eum modum quo Deus ex vi suæ infinitatis essendi, exigit esse intellectivus, & tamen etiam finita creatura, potest esse intellectiva.

INSTAT aliquis, omni creaturæ ut creaturæ connaturale est multiplicari individualiter; quia soli Deitati ut Deitas est, id non connaturale.

RESPONDETUR. Hoc ipsum probandum fuisse.

6. RATIO est. Quia videtur absurdum, quod si Deus voluisset annihilare omnes demones in pœnam peccati, quod inquam non potuisset illis similes, alios producere.

RESPONDETUR. Non esse hoc absurdum, nec implicare, sufficereque quod Deus iteratò eodem posset reproducere.

7. RATIO Auctoritas S. Thomæ.

Sed ille negat multiplicari posse Angelos multiplicatione univoca, h. e. ab individuo ejusdem speciei, qualis est multiplicatio unius corporei ab alio; sed non negat multiplicationem ab æquivoco, h. e. Deo.

Ex his INFERES neutram partem positivè demonstrari: Probabilius tamen esse, quod impossibilis sit talis creatura, quia ex una parte possibilitas illius positivè non suadetur, ex alia parte sensus est Doctorum in Oppositum. Deinde si nihil impediatur, debemus concedere Deo soli & uni sicut perfectissimam essentiam, ita & perfectissimam individuationem: Sicut illi etiam in genere noscendi tribuimus aliquid specialissimum, & quod alteri communicari non possit, nempe comprehensionem sui; cur ergo soli illi, hanc quæ perfectissima est, essentialem scil. individuationem, non tribuamus?

DIFFICULTAS II.

An de facto distinguantur Angeli non nisi specie?

DIVISI sunt auctores. Aliqui censent illos distingui solo numero, ut Arriaga D. 4. n. 14. aliqui non nisi specie, ut Granadus cum Thomistis; alii partim numero, partim specie ut Martinon.

DICENDUM est I. Dubium esse An Angeli sint omnes distincti specie.

PROBATUR I. Quia ita docet Augustinus L. 1. cont. Origenistas & Enchiridii c. 58. Ubi dum dixisset, nos de nominibus Angelorum scire, subdit, *ignorari autem à nobis, qualis sit personarum*

narum illarum differentia, familia habet contra Priscillianistas cap. 11. Idem sensit Bern. L. 5. de Confid. c. 4. & 5. Damasc. L. 2. de Fide c. 3.

PROBATUR 2. Quia nullum est fundamentum tribuendæ illis talis distinctionis: Nam quamvis aliqui appellentur Principes, alii Virtutes, poterunt ista referri in destinationem, & moralitatem, qualis status Reipublicæ in malum hominum, potest etiam inter dæmones reperiri. Et sicut Angelus præsidens herbulis, non est distinctus ex eo ipso à præsidente hominibus, quia poterant illa officia eidem convenire; ita nec invehent distinctionem illi alii tituli. Quamvis autem Dion. cap. 5. de Div. Nomin. comparat illos ita inter se, ut comparantur homines ad Angelos, id non convincit: Quia hæc distinctio fortè est in officiis: Fortè etiam posset referri illa excellentia in aliqua accidentia spiritualia maiora & digniora v. g. species magis universales. Et sicut unus homo comparatur leoni, alter agno, sine ulla differentia specifica, ita idem in præsentia dici posset. Fortè etiam attenditur hîc ad excessum gloriæ, & inæqualitatem in gloria, qualis excessus etiam inter homines, sine ulla distinctione specifica contingit. Unde etiam, quando Rituale meminit Magistri dæmonum, hoc magisterium posset referri in dignitatem moralem, & distinctionem sine ulla inæqualitate physica; & quamvis dæmones fateantur in energumenis se esse inæquales, id non quidem in aliquam meliorem dispositionem organorum, ut in hominibus, referri debet, sed in nobiliores species, accidentiaque spiritualia, quorum aliqua ut primæ species poterant liberaliter à Deo infundi, & aliquæ de novo ab eisdem cum maiori aliquorum diligentia parari. Sicut enim Angeli, possunt non esse semper in actu adæquato suæ noscivitatis, ita possunt non esse, in actu adæquato, fabricandarum specierum, concessa illis vi, earundem, fabricativa.

PROBATUR 3. Quia in istis quæ pendent à mera libertate Dei semper est attendendum, quid ferat auctoritas, quæ non stat pro sola distinctione specifica: Expressè enim Damasc. L. de Decret. c. 1. dicit, *esse unam naturam omnium Angelorum, ut & omnium hominum*. Et Basil. l. 3. contra Eunom. agnoscit in Angelis *unitatem essentia*. Athanas. etiam quæst. ad Antiochum q. 4. dicit, Dionysium asseruisse *Angelos ordinibus differre, & tamen esse ejusdem speciei, sicut & homines*.

OBJICITUR 1. Diversitas specifica Angelorum spectat ad perfectionem universi, & cum crearet tot species materialium, congruebat ut crearet multas species Angelorum.

RESPONDETUR. Vidimus supra ex perfectione universi nihil concludi contra vel pro multitudine specierum. Deinde possibiles sunt animæ rationales specie distinctæ à nostrate, &

tamen negatur de facto reperiri hæc diversitas; & sicut in hac materia sufficit recurrere ad voluntatem Creatoris, ita & in præsentia. Deinde propter usum hominum tam varium, erant necessariae plures species materiales; quæ necessitas non facit pro Angelis. Et sicut in civitate Principis, est aliquod unum palatium pluribus cameris distinctum, ita est una species substantiæ spiritualis completæ, sine multitudine specifica.

OBJICITUR 2. Angeli sunt in gratis & ordine inæquales, & tamen censetur Deus per Dionysium L. 6. de Cæl. Hierar. Basil. L. de Spiritu S. c. 16. &c. in conferendis gratis accommodasse sese perfectioni naturali Angelicæ; Ergo apparet esse illos in natura distinctos.

RESPONDERI potest. Aliquos PP. fuisse in sententia opposita, alios etiam in alia, & ex suppositione sententiarum prædicta attulisse. Quid si accommodavit sese perfectioni maiori naturali, non in substantialibus, sed in accidentalibus?

OBJICITUR 3. Quantò aliquid est magis propinquum uni, dicens ordinem ad unum, tantò minus est multiplicatum; ut in numeris apparet: Natura angelica inter omnes naturas creatas est Deo perfectissime uni propinquior, atque ad eundem dicit ordinem transcendentalem. Ergo.

RESPONDETUR. Quantò aliquid uni numericè est propinquius debet esse minus multiplex, licet possit esse multiplex quantumvis magis sit propinquum uni quoad perfectionem gradum, ordinem essendi & similia.

DICENDUM est 2. *Non constare quòd Angeli sint solo numero diversi*.

PROBATUR. Quia quamvis Nissenus de officio hominis c. 17. dicat, illos esse unam naturam & multos números, & quamvis Anselmus L. 2. Cur Deus homo c. 26. dicat, Angelos esse ejusdem naturæ, licet non sint ejusdem generis ut homines, *Nec enim sunt, inquit, omnes Angeli de uno Angelo*. Hæc tamen omnia non convincunt, quia sunt etiam Patres qui in illis agnoscunt specificam differentiam. Hæc etiam ipsæ auctoritates explicari possent, quòd sint ejusdem essentia, accipiendo essentiam pro gradu intellectualem, sicut & homines in eodem conveniunt omnes: Et quòd non accipiat illic natura strictè pro differentia specifica.

OBJICITUR 1. Non est possibilis in tanta simplicitate, quanta est in angelica natura, tanta multitudo specierum.

RESPONDETUR. Id nullo modo implicare contradictionem, non tantum in Angelis, sed etiam in hominibus; & licet multiplicatio specierum animæ, non possit à nobis concipi, distinguendo inter species & species, illarumque nobis proprietatem particulatim proponendo; potest

potest tamen à nobis concipi in universum; quia licet id non implicet contradictionem. Immo non sequitur ex eo, quòd aliquid concipere non possimus, jam illud implicare: Certè enim non concipimus quomodo nostra anima sit tota in toto, & tota in qualibet parte, nihilominus id de facto est.

OBJICIUNTUR 2. Congruentiæ aliquæ.

1. CONGRUENTIA est. Ad ornatum aulae Principum spectat, ut in omni ordine, sit aliqua multitudo cum æqualitate.

RESPONDETUR. Etiam in aulis principum sunt dignitates specie morali distinctæ, majorque esset dignitas si ad latus Regis essent non multitudo pedisequorum, sed aliorum & aliorum officialium. Et sicut in arte factis magis estimatur imago, quæ aliam & aliam habet varietatem facierum; sic etiam in præfenti magis estimanda esset varietas specifica. Et sicut longè esset augustior hortus, in quo nulli essent duo flores solis individuis distincti; sic & in præfenti.

2. CONGRUENTIA est. Quia spectat ad maiorem conjunctionem, si sint aliqui solo numero diversi.

RESPONDETUR. Conjunctionem animi poterit conciliare recta ratio, amor beatus, sicut conciliabit inter nos & Angelos, quamvis ab illis specie distincti.

3. CONGRUENTIA. Quia aliàs in damnatis periissent totæ species Angelorum, & tamen PP. pro ratione adferunt, cur non sit assumpta angelica natura sed humana; quia tota natura hominum perierat, periisset autem in dæmonibus tanta multitudo specierum.

RESPONDETUR. Quia homines non sunt plures species, totum genus illorum periisset in Adamo, non periisset autem totum genus angelicum, quantumvis periissent aliquæ species.

OBJICIUNTUR 3. Non datur animal rationale volatile ut avis, natativum ut piscis; Ergo neque debebant dari plures species Angelorum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse quia voluit Deus hominem condere ut præfesset reliquis infra se; non posset autem hanc præfidentiam habere absolutam, si essent aliæ species animalis rationalis. Deinde dicitur communiter; Si nunc homines paulò nonnisi opibus vel ingenio valentiores, nihilominus convenire non possunt cum inferioribus, à quibus specie non distinguuntur; quid fieret in varietate specierum? Jam autem in Angelis propter immaterialitatem & libertatem à tot indigentis, non erat morale periculum tot tricarum.

DICENDUM est 3. Angelos propter auctoritatem S. Thome differre specie. Quia ita docet S. Doctor hic q. 50. art. 4.

De Operationibus angelicis.

Prius agendum fuisset de Potentiis angelicis; de quibus quia pauca non nisi interserenda sunt, & reliqua petenda ex Animasticis, hinc titulum Tractatus non formamus de potentiis, sed de actionibus.

DISPUTATIO II.

De Actione Angelorum, quæ est Intellectio.

Quid Intellectus angelicus? Quomodo distinctus à substantia Angelorum? petatur ex Animasticis. Quia tamen species impressæ habent aliquid specialis difficultatis; propriè huius loci. Sit.

QUÆSTIO I.

De speciebus impressis Angelorum, tanquam principis intellectionis.

Quid sint species impressæ petatur ex Animasticis, & ex dictis in prima parte: Suffice-